

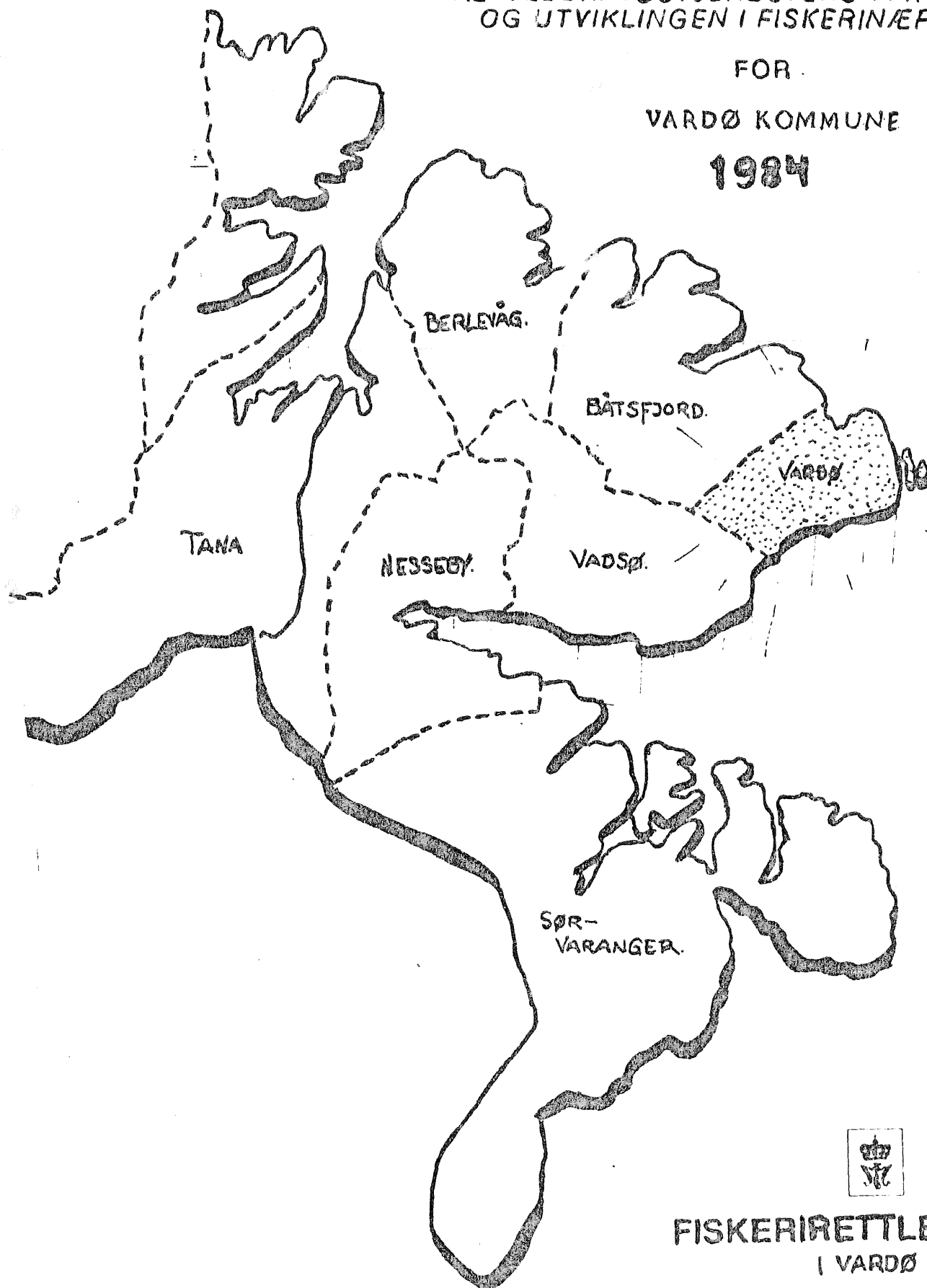
ÅRSMELDING

RETTLEDNINGSTJENESTENS VIRKSOMHET
OG UTVIKLINGEN I FISKERINÆRINGEN

FOR

VARDØ KOMMUNE

1984

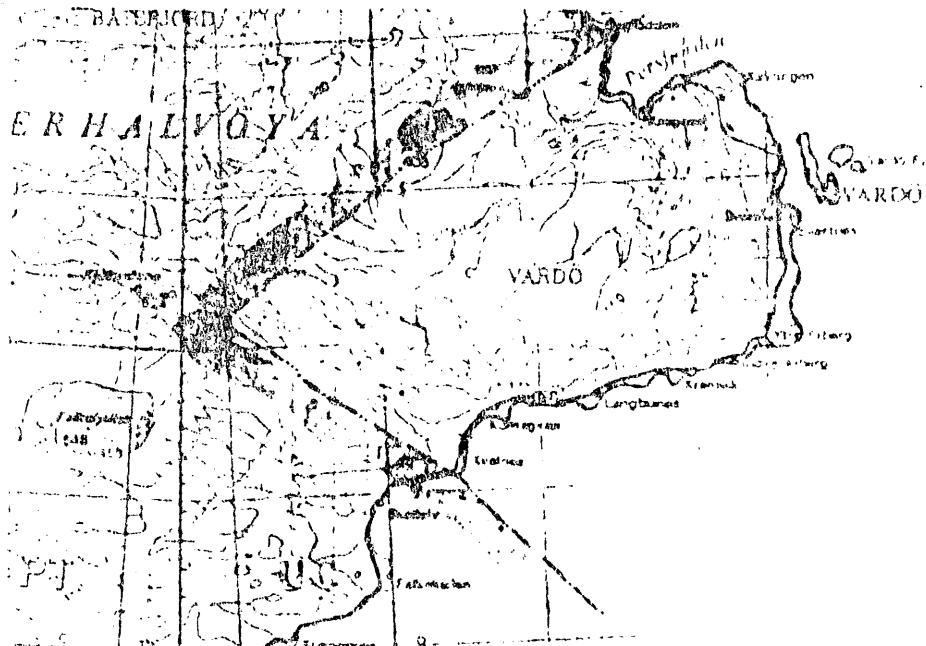

FISKERIRETTLEDEREN
I VARDØ

VARDØ KOMMUNE

Imbyggertall:	3 397 (Pr. 1.10.84)
Største steder:	Vardø by og Kiberg
Flateinnhold:	594.1 km ²
Hovednæringsvei:	Fiske

Vardø kommune er Norges nordøstligste kommune. Hovednæringsvei er fiske som stort sett er det eneste næringsøkonomiske grunnlag i kommunen. Så og si all annen virksomhet er basert på denne næring.

INNHOOLD.

Vardø Kommune, statistiske opplysninger / kart	Side	1.
Forord	Side	2.
<u>1. RETTLEDNINGSTJENESTENS VIRKSOMHET OG FUNKSJON</u>	Side	4.
1.1 Kontoret		
1.2 Personalet		
1.3 Korrespondanse		
1.4 Møtevirksomhet		
1.6 Tjenestereiser utenfor rettledersonen		
1.7 FISKERINEMDA	Side	5.
1.8 Møtevirksomhet i fiskerinemda		
1.10 Administrative erfaringer med tjenesten i beretningsåret	Side	6.
<u>2. SYSSELSETTING I FISKERINEMDA.</u>	Side	6.
2.1 Fiskermanntallet		
<u>3. FISKEFLÅTEN.</u>	Side	7.
3.1 Merkeregisterdata		
3.3 Konesjonsbildet for kommunen		
<u>4. FOREDLINGSLEDDET.</u>	Side	8
4.1 Fiskeindustribedrifter		
4.2 Råstoff, produksjon, kvantumsutvikling	Side	9
- Rekefisket	Side	10
- Hvalprodukter		
- Konsumlodde		
- Sildeproduksjon	Side	11
<u>6. LÅNE OG FINANSIERINGSKILDER.</u>	Side	12
6.1 Statens Fiskarbank	Side	12
6.2 Andre låne og finansieringskilder		
6.2.1 Olje-/ fisk-fondet		
6.2.2 Kommunens Fiskerifond	Side	13
<u>7. TILTAKSPLANER / TILTAKSIDEER</u>	Side	13

F O R O R D

Årsmeldingen for 1984 er i størst mulig grad utformet slik at den tilfredstiller notat fra KONTORET FOR RETTLEDNING OG INFORMASJON, Fiskeridirektoratet, Bergen. Forholdene er forskjellig fra kontor til kontor innen Fiskerirettledertjenesten. Det kan derfor være spring i kapittelnummer hvis dette skulle omhandle virksomhet som ikke er relevant for Vardø Kommune. I andre tilfeller kan det være fordi opplysninger har manglet.

Vardø den 20.03.1985

Harder Hansen

Reidun Moen

1. RETTLEDNINGSTJENESTENS VIRKSOMHET OG FUNKSJON

Rettledningstjenesten er et statlig organ som har til formål å fremme fiskerinæringens interesser gjennom rettledning og offentlige tiltak, slik at næringen i størst mulig grad kan gi trygge arbeidsplasser og medvirke til at kystbosetningen opprettholdes og styrkes.

1.1 Kontoret

Kontoret har i vel to år vært plassert i Kr.4'gt.1. Lokalene tilfredstiller statens krav, og er alminnelig bra utstyrt for de arbeidsoppgaver det er beregnet for.

1.2 Personalet

Kontoret har være, foruten fiskerirettleder - bemannet med en kontor- medarbeider for nesten hele beretningsåret. De er lønnet over arbeidsmarkedsetatens ekstraordinære midler. Behovet for fast kontormedarbeider er påkrevende. Skal kontoret fungere noenlunde tilfredstillende, må denne ansettes snarest.

1.3 Korespondanse.

I beretningsåret er det registrert 588 inngående sendinger, og 601 utgående. Til sammenligning var tallene for 1983 - 496 inngående og 605 utgående sendinger.

1.4 Møtevirksomhet.

Juni: D - U - F Angående utbygging av fiskeindustrien, her spesielt rekeindustrien.

1.6 Tjenestereiser utfor rettledersonen.

April:	Kurs - Hammerfest
- " -	Seminar - Honningsvåg
Juni:	Årsmøte Finnmark Fiskarlag - Karasjok
August:	Fiskerimesse - Trondheim
November:	Kurs - Geiranger

1.7 Fiskerinemnda.

Fiskerinemnda er statens fagorgan for rettleidningstjenesten i kommunen. Den utfører oppgaver som pålegges av sentrale myndigheter og fiskeri - myndigheter i fylket - og informerer disse om kommunale vedtak og tiltak m.v.innen fiskerinæringen. Fiskerinemnda kan ta opp fiskerispørsmål av interesse for kommunen av eget tiltak.

Fiskerimyndighetene i kommunen skal uttale seg om kommunal planlegging og andre saker som gjelder fiskerisektoren og være aktiv med i det kommunale tiltaksarbeidet for fiskerisektoren.

Fiskerinemnda har ansvaret for føring av manntall over fiskere og fangstfolk. Videre skal nemnda ta imot og gi uttalelser til søknader til Statens Fiskarbank, - samt gi opplysninger som Garantikassen for fiskere ber om.

Samarbeidet mellom fiskerinemnda og sekreteriat har fungert godt.

Fiskerinemndas sammensetning:

Medlemmer:		Varamedlemmer:
Sigfred Evensen	formann	Odd Bjarne Esbensen
Steve Wøhni	v.formann	Asbjørn Robertsen
Sunnvald Brinchmann		Karl Paulsen
Leif S Larsen		Åge Henriksen
Per Eystein Wold		Hugo Nilsen

1.8 Møtevirksomhet i fiskerinemnda.

Fiskerinemnda i Vardø har i 1984 hatt 9 møter og behandlet 88 saker.

Sakene fordeler seg slik: (Tallene i parantes gjelder for 1983)

- Søknader til kommunens fiskerifond	10	(15)
- Søknader til Statens Fiskarbank - fartøy	7	(14)
- Søknader L - K lån Statens Fiskarbank	7	(11)
- Avdragsutsettelse Statens Fiskarbank - fartøy	17	(7)
- Avdragsutsettelse Støtte- og Hjelpfondet	9	(12)
- Søknad kommunal garanti	2	(1)
- Anbefaling lån Statens Fiskarbank - anlegg	4	(2)
- Søknad Statens Fiskarbank - kondemnering	9	(0)
- Avdragsutsettelse Statens Fiskarbank - anlegg	4	(0)
- Strukturtiltak/kondemnering	2	(0)

- Forespørsel minstelott/Garantikassen	4	(7)
- Trålkonsesjoner	10	(17)
- Utdanning	2	(0)
- Søknad om ervervstillatelse	6	(18)
- Omdisponering lån Statens Fiskarbank	1	(0)
- Søknad avdragsutsettelse Fiskernes Bank	1	(0)
- Finnmark Fiskeristyret - Havneprioritering 1985/87	1	(0)

1.10 Administrative erfaringer med tjenesten i beretningsåret.

På grunn av krisen i næringen, har arbeidsbelastningen ved kontoret vært svært stor. Her dreier det seg mest om konsultasjoner fra fiskere.

Uten kontormedarbeider fra arbeidsformidlingen ville ikke kontoret ha fungert etter de intensjoner som var tenkt.

2. SYSSELSETTING I FISKERINÆRINGEN:

2.1 fiskerimantallet.

Tabell 2.1. - Fiskerimantallet. Fiskere fordelt etter aldersgrupper og fiske som levevei, samt gjennomsnittsalder.

År	Inndeling	Fiskere fordelt etter alder							Total	Gj.snitt alder
		15-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70 og ov		
1984	Blad A			1			1	4	6	63
	Blad B	1	19	30	20	14	11	2	97	40.96
	Total	1	19	31	20	14	12	6	103	42.25

Det positive i denne tabellen er at gjennomsnittsalderen blandt fiskerne i kommunen er fortsatt lav. Hovedtyngden ligger i aldersgruppen på ca. 40 år. Det negative i denne situasjonen er at det er så få fiskere i kommunen. Av den voksne befolkning (over 20 år) er det kun 3.9 % som har fiske som yrke.

Tabell 3.1 - Merkeregisteret 1984

LENGDE I METER	Antall fartøyer				Byggeår							
	Status pr.1.1	Avgang	Tilgang	Status pr.31.12	Før 1929	1930 - 39	1940 - 49	1950 - 59	1960 - 69	1970 - 74	1975 - 79	Etter 1980
0.0 - 4.9 m												
5.0 - 9.9 m	10		1	11					1	5	5	
10.0 - 14.9 m	17		1	18	2	3	4	3	3		3	
15.0 - 19.9 m	18	11		7	1			1	1	2	1	1
20.0 - 29.9 m			2	2							1	1
Over 30 m	2		2	4					3		1	
Totalt	47	11	6	42	3	3	4	4	8	7	11	2

Kilde: Egne

Det har hele tiden vært et mål for kontoret å skaffe Vardø kommune en mer moderne og havgående flåte. Dette har tildels lyktes, i og med at vi har i beretningsåret innført til kommunen 4 havgående fartøy. Det arbeides fortsatt med å skaffe Vardø kommune en ren ferskfisktråler. Dette er godt igang, og man håper på at den kan taes med i neste årsberetning.

3.3 Konesesjonsbildet for kommunen.

Det har i likhet med fartøysektoren vært arbeidet inntentst med å skaffe Vardø kommune flere konsesjoner av forskjellige slag.

Det kan nevnes at det ved beretningsårets begynnelse var 4 konsesjoner i Vardø kommune, dette har økt til 18 i løpet av beretningsåret.

Videre har vi 3 søknader inne om konsesjon for tråling etter vassild, tråling etter torsk, sei, hyse, og uer sør for 62 br.grad og tråling etter torsk nord for 62 br.grad.

Skal vi fortsatt satse på en utvikling på fartøysiden, er det nødvendig å øke konsesjonsantallet til kommunen.

Vardø kommune er den kommunen som har vært hardest rammet av råstoffkrisen.

En viss avgang av fartøy og konsesjoner har skjedd i de fleste andre kommuner, men ikke i Vardø.

Vardø er den kommunen som har klart å skaffe de største og mest moderne havgående fartøyer, og flest konsesjoner av samtlige kommuner i Finnmark i beretningsåret.

4. FOREDLINGSLEDDET.

4.1 Fiskeindustribedrifter.

Tabell 4.1. - Antall fiskeindustribedrifter, spesifisert.

(kilde: Egne.)

BEDRIFT:	Fillettfabrikk.	Konvensjonelle anlegg med tun. og fryselag.	Konvensjonelle anlegg	Rekekonsesjoner	Uvalkjetkonsesjoner	Lodderogjærings
Paul G. Mathisen A.s, Kiberg	x			x		x
Sig. Næss A.s, Kiberg		x				
A.s Fi-No-Tro, Vardø	x			x	x	x
Statens Fagskole for Fiskeindustri	x					
Vardø Produksjonslag A.s	x				x	x
Seafood Vardø A.s, Vardø				x		
Kr. Voie A.s, Vardø	x					
Vardø Fiskekjøp A.s, Vardø	x					
Brødrene Aarsæther A.s, Vardø	x					
Tromsfisk A.s, Vardø			x			
Antall konsesjoner og kjøpetillatelser	7	1	1	3	2	3

Nottakskapasiteten i kommunen er godt utbygd på de fleste råstoffområder.

Et unntak er reker. Dette kommer av at svikt i de tradisjonelle fiskeriene, har ført til at de fleste fartøyer har lagt om til rekefiske, og har dermed skapt et misforhold mellom tilgang av råstoff og produksjon. Denne situasjon ser ut til å bli løst, da vi i beretningsåret ble tildelt konsesjoner for 8 nye rek. pillemaskiner.

De fleste anleggene innen torskefiskproduksjon trenger modernisering for å tilfredstille kravene fra kontrollverket, arbeidstilsynet og miljøvernloven.

4.2 Råstoff, produksjon, kvantumsutvikling.

Produksjonsanleggene og fiskeflåten er basert på råstoff fra torskefiskeriene, loddefisket, rekefisket og hvalfangsten.

Tabell 4.2.1

Landet kvantum for Vardø/Kiberg - årene 1983 - 1984

	1983			1984		
	Vardø	Kiberg	Total	Vardø	Kiberg	Total
Reke	4 153 000		4 153 000	5 089 974	1 424 498	6 514 472
Fersk	153 000	5 000	158 000	232 840	3 913	236 753
Frysing	3 664 000	383 000	4 044 000	2 285 834	257 788	2 543 622
Hengt	86 000	8 000	94 000	48 404	25 278	73 682
Saltet	63 000	12 000	75 000	51 114	34 569	85 683
Hvalkjøtt	472 000		472 000	259 255		259 255
Dyrefor	51 000	8 000	59 000	66 611	652	67 263
TOTAL	8 624 000	416 000	9 058 000	8 034 032	1 746 698	9 780 730

Hertil kommer kjøp fra andre distrikt:.

	1983		1984	
Vardø				
Innkjøpt;	1 247 000 kg		1 303 833 kg	
Solgt :	<u>361 000 kg</u>	<u>886 000 kg</u>	<u>269 444 kg</u>	<u>1 034 389 kg</u>
Kiberg ;				
Innkjøpt:	183 000 kg		0	
Solgt :	<u>114 000 kg</u>	<u>69 000 kg</u>	<u>76 008 kg</u>	<u>76 008 kg</u>
		955 000 kg		958 381 kg
Innkjøpt fra utlandet:		835 000 kg (Reker)		82 000 kg
NETTO INNKJØPT PAKKFISK		1 790 000 kg		1 040 381 kg

Kilde: Norges Råfisklag

REKEFISKET

Det har vært gode forekomster av reker både ved kysten og i Barentshavet. Men på grunn av kjøpestopp og stengte rekefelt, har ikke fartøyene på langt nær fått utnyttet sin kapasitet. Grunnen for de hyppige stoppene er stor innblanding av torsk/hyseengel på rekefeltene, og overskudd av reker på våre tradisjonelle markeder. Konkursen fra Danmark og Island har være merkbar. Her kan nevnes at Island har doblet sitt kvantum fra 1983 til 1984 med fra 13000 tonn til 26000 tonn. Danmark importerer tildels billige reker fra Færøyane, Grønland og Sovjet. Dette sammen med vårt prisnivå gjør at vi har, og vil få, problemer innen denne sektor. Selv med hyppige fiskestopper har landanleggene stort sett hatt nok tilgang på råstoff. Dette skyldes det store antall fartøyer som har lagt om til rekefiske. Det har skjedd en økning i kjøp av reker fra norske fartøy på ca. 57 %, og en økning i produksjon på ca. 32 %. Produksjonsøkningen skyldes hovedsakelig at fabrikken i Kiberg kom i produksjon i beretningsåret. Vardø kommune er bra dekket når det gjelder tildelt konsesjoner på pillemaskiner. I tillegg til Seafood's 8 maskiner ble P.G.Mathisen A/S tildelt 4 som er i produksjon, FI-NO-TRO fikk konsesjon på 4 maskiner som beregnes å være i produksjon i løpet av neste år. Vardø kommune vil da få en døgnkapasitet på mellom 65 og 70 tonn rå reker. Dette utgjør en produksjons økning på 100 % sammen lignet med forige år.

HVALPRODUKTER

På grunn av en ekstrem såkaldt miljøverngruppe har Norge bøydd av og redusert fangstkvantumet på hval. Reduksjon skjedde med at hvert fartøy fikk lavere enhetskvoter, ikke tonn. Fangerne satset da bevist på å fange større hval på over 2000 kg. og opp til 3500 kg. Småhvalen gikk de fleste demonstrativt forbi. Det er en kjent sak at den store hvalen er grovere og kjøttet mer fettholdig. Dette gjør at den egner seg dårligere til menneskeføde og det må skje en del utsorteringer.

Det er to bedrifter, FI-NO-TRO og Vardø Produksjonslag som produserer hvalkjøtt i Vardø. I 1984 ble det innkjøpt og fordelt 260 tonn hvalkjøtt i kommunen, mot 475 tonn i 1983. Det er en nedgang på ca. 57 % fra året før. Nedgangen skyldes hovedsaklig at bedriftene ikke klarte å følge prisgaloppen fra Lofotkjøperne. Dette medfører at et så hardt rammet distrikt som Vardø fortsatt må se på at resursene som fanges rett utfor stuedøra blir ført sørover og utarmingene fortsetter.

LODDEPRODUKSJONEN

Rogn- eller konsumloddeproduksjoner ble ikke det store som mange hadde ventet. Liten interesse fra Japan både på rogn og konsum gjorde sesongen nærmest til en fiasko. Grunnen var at Japan hadde store lager av begge produkter ved sesongens start. Dette viser hvor sårbar vi er på grunn av avhengighetsforholdet til et marked. I nær fremtid vil sansynligvis silderoggen bli en hard konkurrent til lodderoggen på dette marked. Konkursen fra sjølprodusentene er merkbar. Grunnet sein utkjøring fra Fiskeridirektoratet, s EDB - anlegg kan vi ikke opperere med statistisk matriell.

SILD

Japan viste fortsatt stor innteresse for sild. Men på grunn av at tilgangen sviktet totalt, var det ikke mulighet for produksjon.

6. LÅNE OG FINANSIERINGSKILDER.

6.1 Statens Fiskarbank

6.1. - Omsøkte og innvilgede lån i Statens Fiskarbank

Søknadstype	Omsøkt	Innvilget	Innv. grad %
Tilvirkningsanlegg	3 750.000.-	1 340.000.-	35.7
Nytt fartøy	8 431.000.-	4 000.000.-	47.4
Brukt fartøy	9 266.000.-	7 605.000.-	82.4
Rep.av skrog/motor	180.000.-	150.000.-	83.4
Ny motor	0	0	0
Utstyr/redskap	570.000.-	420.000.-	75.0
Likviditetslån	1 597.600.-	300.000.-	18.7
Kondemnering	890.000.-	250.000.-	28.3
Totalt 1984	23 087.000.-	14 565.000.-	63.1
Totalt 1983	23 501.000.-	15 230.000.-	69.9

6.1

Tallene for 1984 sammenlignet med 1983 viser stort sett den samme aktiviteten. Det har vært behandlet og sendt 17 søknader om avdragsforskyvelse for fartøy og 4 for landanlegg. Samtlige ble innvilget. To motakeranlegg har søkt om omstrukturingsmidler på tilsammen 6.5 mil. Disse søknadene ble anbefalt herfra, men er ikke ferdigbehandlet i Fiskeridirektoratet.

Det har også vært søkt om 2 kommunegarantier som har fått positiv behandling.

OG DRAUGEN
REISER RUNDT PÅ
HAVET I EN
HALV BÅT...!

DA MÅ DEN VÆRE
FINANSIERT
GJENNOM STATENS
FISKARBANK!

6.2.2 Kommunens fiskerifond.

I beretningsåret har det vært fremmet 10 søknader til Vardø fiskerinemnd.

Tabell 6.2.2 - Søknader til kommunens fiskerifond 1984.

Antall	Prosjekt	Omsøkt lån	Innvilget
8	Utstyr/Redskap	301 100.-	221.100.-
2	Utdanning	34 000.-	34.000.-
10		335 100.-	225.100.-

7. TILTAKSPLANER/TILTAKSIDER

7.1. Tiltaksider vedrørende utdanning.

Den relativt store økning i havgående fartøy til kommunen, har skapt behov for flere som kan føre disse. Det har vært satset bevist på å få flere ungdommer til å ta kystskippersertifikat. Til disse har det vært ytet hjelp i form av lån og stipend.

I beretningsåret har to ungdommer fra kommunen tatt sertifikat i klasse 2. Dette er snittet for de siste 3 år.

De undersøkelser som er gjort herfra, viser at det er stor innteresse fra fiskerne til å utdanne seg innen denne sektor. Men på grunn av at de må reise utenbys for å få disse "så nødvendige" papirer, har ikke alle som ønsker det hatt anledning til å gjennomføre dette.

Skal man fortsatt satse på større havgående fartøy, er det tvingende nødvendig at det fortsatt bevist satses på ungdom som kan utdanne seg til å bemanne disse. Her tenker en spesielt på maskin- og dekkslinjen.

Vardø havn.

Vardø havn som ble ferdigbygd sist på 1800 tallet, tilfredstiller ikke behovene for dagens flåte. Det er foretatt endel forbedringer i form av bølgedempende fyllinger, men dette er fortsatt ikke tilfredstillende. Den eneste fornuftige løsning av Vardø's havneproblemer er Svartnes. Etter en ørkenvandring av de skjeldne, ser det nu ut for at en løsning er nært forestående. Det er fra sentralt hold gitt grønt lys for bygging av industri kai med motakeranlegg. Etter uttalelser fra kommunalt-politisk hold, vil denne utbyggingen starte i 1985.

Kiberg havn.

Kiberg havn tilfredstiller på langt nær kravene til en fiskerihavn. Her er forskjellen mellom denne og Vardø havn den, at i Kiberg kan en med utbedringer få en brukbar havn.

Det har lenge vært et krav fra Kiberg om en utbedring av havnen. Her kan man vel si at Kiberg kom i en politisk mørk skygge av Svartnes.

Etter en langvarig og seig kamp fra Kiberg, er de nu kommet ut av denne skyggen, men altfor sent.

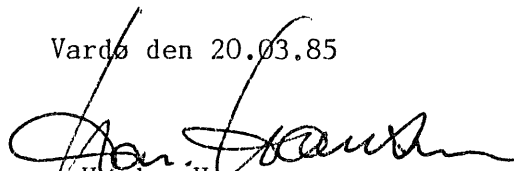
En kraftig omstrukturering av flåten til moderne havgående fartøy, gjør det absolutt nødvendig med en kraftig standarheving av havnen, slik at de kan bruke denne uavhengig av flo- eller fjæresjø.

På toppen av det hele har man isproblemer som til sine tider kan lamme hele stedet Kiberg.

Etter at det er foretatt investeringer i fartøy og landanlegg på drøye 40 mil. kroner den senere tid, må det være en naturlig rett at fartøyene får levere sin fangst i Kiberg, der de hører hjemme. Slik som nu må disse mange ganger levere i Vardø for at fangstene skal transporteres landeveien til Kiberg for produksjon.

Slike forhold kan vi ikke være kjent med.

Vardø den 20.03.85

Harder Hansen

Reidun Moen